

ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ:

*збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна,
архівна справа»*

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

УДК 177.9:347.77(08)
Ш 70

*Затверджено на засіданні кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій
(Протокол №6 від 25.01.2020 р.)*

Рецензент: завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, к. філол. н., доц. Прокопович Л.С.

Укладач: старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мовчан К.М.

Ш 70

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа» за матеріалами науково-практичного семінару «Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність», 28 листопада 2019 р.– Мукачево: МДУ, 2020. – 18 с.

У науковому виданні зібрано есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна, архівна справа». Есе розкриває бачення студентами проблем академічної недобросовісності, плагіату.

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару,
28 листопада 2019 р.

ЗМІСТ

Мовчан К.М. АКАДЕМІЧНА ЧЕСНІСТЬ – ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	4
Бігарій Олександр УСЕ ТАЄМНЕ СТАНЕ ЯВНИМ.....	7
Бондарева Діана ЩО ТАКЕ «АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ»?.....	8
Будяненко Ніколетта-Єлізавета АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ШКОЛІ ТА УНІВЕРСИТЕТІ.....	10
Гейдер Ганрієтта ПЛАГІАТ ТА ЙОГО ПРОЯВИ І НЕБЕЗПЕКИ.....	11
Дьордй Діана ПЛАГІАТ.....	13
Козлік Роза АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.....	15
Лакатош Данієлла ЩО ПОГАНОВОГО В ПЛАГІАТІ І ЯК З НИМ БОРОТИСЯ.....	17

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

УДК 378.4:177.9-028.42(043.2)

АКАДЕМІЧНА ЧЕСНІСТЬ – ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Мовчан К.М., директор наукової бібліотеки,
старший викладач кафедри філологічних дисциплін
та соціальних комунікацій
Мукачівський державний університет

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і правил, якими повинні керуватись всі учасники освітнього процесу: викладачі і здобувачі освіти.

Верховна рада 18 грудня 2018 року ухвалила закон щодо змін у вищій освіті, згідно яких, за недотримання академічної доброчесності студенти нестимуть більше відповідальності. Виявлення плагіату, фабрикація або фальсифікація в роботах може стати підставою для скасування рішення про отримання ступеня освіти [1].

Отже, порушення принципів академічної доброчесності – загроза для кожного студента. А чи відомо це студентам?

Щоб ознайомити студентів з принципами академічної доброчесності наукова бібліотека МДУ організувала науково-практичний семінар «Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність».

На семінарі студенти і викладачі дізналися про авторське право, про запобігання корупції у вищих навчальних закладах, ознайомились з системою оцінювання і шляхами вирішення конфліктів при оцінюванні, про дотримання академічної доброчесності в науково-методичній роботі викладачів та інформаційно-пошуковою системою наукової бібліотеки МДУ.

Щоб дізнатися про рівень обізнаності студентів з правилами академічної доброчесності, академічної етики, було проведено опитування студентів.

В опитуванні взяли участь 44 студенти різних груп.

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

Результати опитування показали, що більшість з опитуваних (34 студенти) знають, що таке академічна доброчесність і майже всі (40 з 44) знають про плагіат. Але при цьому студенти зізналися, що списували, користувались шпаргалками, вдавались до підказок товаришів. До таких дій спонукало їх незнання та страх перед поганою оцінкою.

Майже всі студенти розуміють наслідки порушення академічної доброчесності.

Але порушення ними академічної доброчесності дало для них позитивний результат: 26 студентів отримало високу оцінку, 9 - здали залік, 7- зберегли стипендію. І, з'ясувалось, що тільки 9 з 44 довелося відповідати за свої дії. Отже, той факт, що, в результаті порушення правил академічної доброчесності, студенти в більшості отримали хороші результати, спокушає студентів на академічну недоброчесність. Ні для кого не секрет, що часто викладачі знають про ці дії, проте нічого не роблять, щоб запобігти таким діям студентів, як списування.

До чого ж приведе академічна недоброчесність?

Більша половина студентів (25) стверджують, що недоброчесність негативно впливає на освоєння професії, престиж освіти. Позитивним є те, що думки однокурсників щодо факту порушення плагіату не байдужа 13 учасникам опитування.

Отже, опитування показало, що студенти готові до змін, замислюються над своїми діями і вважають що справедливо було б при виявленні плагіату зробити зауваження студенту, встановити штраф, судити і покарати (11 з 44 опитуваних), решта не можуть відповісти на це запитання.

Негідна академічна поведінка – це не лише плагіат, а й використання інших засобів, у тому числі грошей або послуг для нечесного отримання оцінки. Навіть той, чия робота копіюється, може вважатися винним в академічному злочині, якщо він дозволив іншій особі списати свою особисту

роботу. Під словом «навчання» часто обумовлюється діалог або спілкування між викладачами та їх студентами, результатом якого є навчання, а якщо студент фальсифікує певну сторону розмови, ніякого реального діалогу не відбувається. В недалекому майбутньому таку категорію студентів будуть відсторонювати з курсу [2].

Отже, необхідно вживати заходи, щоб змінити ставлення студентів та викладачів до навчання. Необхідно створити такі умови, щоб студенти були впевнені у своїх знаннях, не вдавались до списувань, вміли аргументовано відстоювати свою точку зору, мали довіру до викладачів.

Список використаних джерел

1. Закон про зміни у вищій освіті. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zakon-shodo-zmin-u-vishij-osviti-yakij-peredbachaye-kpi-dlya-rektoriv-ta-inshi-novaciyi-prijnyato-za-progolosuvali-321-deputat>
2. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці: інформаційний огляд/автори-укладачі: Якуніна Н.В., Чинюк А.А., Руденко Я.В.– Київ: УБА, 2016. – Електронне видання. – С.12

УДК 177.9

Усе таємне стане явним

Бігарій Олександр,
студент 1 курсу МБ спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,
Мукачівський державний університет

Будь-яка спроба отримати оцінки чи наукове звання, вдаючись до плагіату, рано чи пізно викриється.

Прикладів, коли науковці втрачали свою роботу через плагіат, є безліч. Наприклад, у 2013 році Дюссельдорфський університет позбавив наукового ступеня міністра освіти і наукових досліджень Німеччини. Він змушений був залишити свою посаду, тому що це все отримало розголосу в СМІ.

Кожен з нас може знайти причини не красти чужі думки, навіть коли у нас нема достатньо часу і нам важко втриматися від спокуси завантажити курсову роботу з Інтернету. Ми повинні пам'ятати, що подібні дії призведуть до того, що ми не зможемо здобути необхідних знань, вмінь та навичок.

Наша несміливість, невпевненість в собі та страх висловлювати свою думку призводить лише до негативних наслідків. Оскільки ці люди легко піддаються обману та погоджуються з неправильними думками та ідеями.

Відмова від плагіату дає можливість людині стати самостійною, сильною, впевненою в собі. Характерними рисами самостійної людини є здатність визначати свій шлях, ухвалювати важливі рішення, розвиватися. Майбутнє належить саме таким людям.

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

УДК 177.9-028.42:001.9(043.2)

ЩО ТАКЕ «АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ»?

Бондарева Діана, студентка 2 курсу спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», Мукачівський державний університет

Що таке академічний плагіат і як з ним боротись, якщо навіть написання курсової або наукової роботи потребує цитат інших авторів? Це питання дуже важливе, оскільки написання будь-якої наукової роботи потребує включення іншої думки, треба пам'ятати, що використання цитати іншої людини доречно тільки з посиланням. Перший, хто має справу з «плагіатом» і незнанням що це таке, є той, хто пише наукову роботу чи готується до занять, просто вчиться чи працює, – всі.

По-перше, варто зазначити, що навіть саме слово «плагіат» походить із латинського *plagiatus* «викрадений». Цим все сказано. Тобто, оприлюднення чужого матеріалу (твору) під іменем особи, яка не є автором.

По-друге, головними причинами списування є лень, брак часу,

незацікавленість в дисципліні, страх і поняття «так легше». Все це та інше починається ще з дитинства, коли бажання бути кращим в групі садочка і в класі школи переважає над реальними здібностями дитини. Адже, якщо подумати реально, то найкращим є оцінка особистого таланту, ніж триумф за чуже, яке видали за своє.

Дуже часто в школах відбуваються виставки, на які

учням необхідно зробити власними руками виріб. Тут і починається «плагіат», під час якого відбувається наступне: або виріб створюють батьки, і учень видає його за «зроблене власноруч», або в гіршому випадку – покупка в магазині того, що більш-менш схоже на роботу учня 5-10 класу. І починаючи змалечку, дитина розуміє, що краще «на швидку руку» зробити, ніж мати клопіт. При проведенні соціологічного дослідження на вибірці 1928 студентів різних закладів вищої освіти в межах проекту «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку», реалізованого Східноукраїнським фондом соціальних досліджень та Інститутом соціально-гуманітарних досліджень ХНУ імені В. Н. Каразіна в 2015 році виявлено, що порушенню академічної доброчесності, сприяють: велика кількість письмових робіт, їхня однотипність, неактуальність змісту запитам сучасності, відсутність розуміння доцільності виконання, окрім формального накопичення балів [1].

Тож, академічна доброчесність, чесне та якісне здобуття освіти є ключем до розквіту культури та успіху нашої країни. А гарантом успіху є молодь, яка повинна бути готовою зробити крок до майбутнього, почуватися більш комфортно коли висловлюєш власну думку і не боятись створювати щось нове, щось «своє».

Список використаних джерел

1. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. – Режим доступу: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/projects-ua/>

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару,
28 листопада 2019 р.

УДК 177.9-028.42:001.9:373.3/5:378.4(043.2)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ШКОЛІ ТА УНІВЕРСИТЕТІ

Будяненко Ніколетта –Єлізавета,
студентка 1 курсу МБ спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,
Мукачівський державний університет

Навчаючись в школі, ми ніколи не замислювались над тим, що використовуючи книги для перевірки чи виконання домашнього завдання ми невідповідально ставимось до виконання уроків. Реферати писали копіюючи з Інтернету текст і без змін переносили його в реферат. Тільки тепер, почувши про академічну доброчесність, зокрема, плагіат, ми зрозуміли, що саме така підготовка до занять не принесе користі. Необхідно відповідально відноситись до підготовки до семінарів, занять, не списувати. Академічна доброчесність - це не тільки підготовка до занять, а і відповідальне ставлення до відвідування лекцій, практичних занять. В деяких вузах Європи студенти самі слідкують за тим, щоб однокурсники не списували на екзаменах, заліках, адже вони в майбутньому будуть конкурентами на ринку праці. Тому кожен слідкує, щоб освітній процес проходив чесно.

Отже, необхідно більше приділяти уваги самостійному вивченню предметів, вчитися правильно писати реферати, адже потім будуть курсові роботи, бакалаврські.

УДК 177.9:347.78(043.2)

ПЛАГІАТ ТА ЙОГО ПРОЯВИ І НЕБЕЗПЕКИ

Гейдер Ганрієтта, студентка 2 курсу спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,
Мукачівський державний університет

Плагіат настільки поширений у науці й освіті, що є національною проблемою. Від плагіату не рятує ні перевірка робіт, ні судові позови. Як вказується у Вікіпедії, спеціальних досліджень плагіату та його проявів проведено не дуже багато. При тому більшість з них спрямовані на подолання плагіату у вищих навчальних закладах, на намаганнях студентів скористатися сучасними технологіями та інфраструктурами навчального сервісу при підготовці письмових робіт [1]. Плагіат тлумачиться як навмисна крадіжка авторства на чужий твір літератури, науки, мистецтва, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, повністю чи частково. Тож плагіат є навмисним присвоєнням авторства на чужий твір науки чи мистецтва, у тому числі чужих ідей чи винаходів. У звуженому тлумаченні плагіат є оприлюдненням повністю чи в частині чужого твору (ідей, результатів дослідження) під своїм іменем та відтворення у своїй роботі текстів інших авторів [2].

Отже, плагіат залежить від обставин, мети та способу запозичення чужого твору, порядку й способах його оформлення. В академічному середовищі плагіат – це списування без відповідних посилань, присвоєння чужого, перефразування чужої думки. Щоб запобігти плагіату, необхідно вже з першого курсу навчитися висловлювати свою думку, не боятися помилитися. Адже, кожен має право помилитися, але нікому не дозволено плагіювати!

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія.— Режим доступу: <http://www.wikipedia.org>
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права».— Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

УДК 177.9(043.2)

ПЛАГІАТ

Дьордяй Діана
студентка 2 курсу спеціальності «Інформаційна,
бібліотечна та архівна справа»,
Мукачівський державний університет

Що ж таке плагіат? Ось саме коли мені вперше задали таке питання, я не знала, що відповісти, але не розгубилася і швидко знайшла відповідь в Інтернеті. А саме я можу сказати, що плагіат це - присвоєння чужої роботи або ідеї з метою отримання власної матеріальної або нематеріальної вигоди. Так під подібне запозичення може потрапляти письмовий матеріал, усне мовлення, твори образотворчого мистецтва, музика, наукові роботи і так далі. Також можна сказати, що плагіат – це використання у своїх цілях чужого матеріалу, захищеного авторським правом [1].

Плагіатори використовують запозичений матеріал видаючи його за свій, сподіваючись, що реальний автор не дізнається про порушення його прав. А також плагіат можна зробити ненавмисно, це відбудеться в тому випадку, якщо ваша думка збігається з думкою іншого і ви її викладаєте на папері.

Проблема плагіату в навчальних і наукових роботах була вже давно, але з появою Інтернет вона набула більшого масштабу не тільки в Україні, а й в усьому світі. Це також пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя. Використання електронних пристроїв і всесвітньої мережі значно збільшує наші освітні й дослідницькі можливості, але водночас, як це нерідко трапляється, з науковими й технологічними досягненнями, створює нові загрози та підвищує небезпеку певних негативних проявів. У випадку з плагіатом йдеться про давнє й добре відоме явище, яке в просторіччі має назву «списування» [2].

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

Отже, що я можу сказати, щодо плагіату, – ситуація з плагіатом в освіті і науці плачевна, оскільки з появою плагіату в світі знизився відсоток різних розробок, винаходів.

Список використаних джерел

1. Плагіат. – Режим доступу: <https://termin.in.ua/plahiat/>
2. Що поганого в плагіаті і як із ним боротися. – Режим доступу: <https://kdpu.edu.ua/blogs/2018/10/18/shho-poganogo-v-plagiati-i-yak-iz-nym-borotysya/>

УДК 177.9-028.42(043.2)

АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

Козлік Роза, студентка 2 курсу спеціальності «Інформаційна, бібліотечна, архівна справа», Мукачівський державний університет

Останнім часом в університетах все більшої актуальності набуває питання академічної доброчесності. Адже академічна доброчесність означає, що в процесі навчання та дослідницької роботи студенти, викладачі послуговуються передусім принципами чесної праці та навчання. Оскільки, це зараз дуже актуально, у Мукачівському державному університеті проходила конференція на цю тему. Як на мене, це був досить цікавий і змістовний форум.

Що взагалі означає «академічна доброчесність», «академічний плагіат»? Академічна доброчесність – поняття широке - це певні правила, які визначені законом і якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу, і ми, студенти, в тому числі. Порушення цих правил карається законом. Одним із видів порушення академічної доброчесності є академічний плагіат, – привласнення чужої праці. Він буває навмисним і ненавмисним. Я зупинюся на навмисному плагіаті. Ще зі школи діти стикаються з цим поняттям (я в тому числі). Пишуть твори, реферати, наукові роботи, привласнюючи чужі думки, видаючи їх за свої власні. І це рахується нормально, ніхто не звертає на це уваги і плагіат продовжує своє існування. Діти списують один в одного, копіюють ту чи іншу роботу і навіть не задумуються про те, що порушують одне із правил академічної доброчесності.

На мою думку, про академічну доброчесність та плагіат необхідно говорити ще з садочка. Діти з раннього віку повинні вміти показати себе як особистість, індивідуальність, вміти висловлювати свої думки, мати власне «Я». З цього все починається. Тому, що, коли не маєш власної думки, не можеш

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

її висловити, втілити на папері, приходять таке поняття як «списування», така собі форма навмисного плагіату.

В школі більшу увагу потрібно звертати на те, щоб учні висловлювали свої думки, сприяти тому, щоб навчання проводилося з дотриманням академічної доброчесності. Вчителі повинні розробляти нові, цікаві методи проведення уроку, повинні подавати приклад, частіше наголошувати про плагіат, розповідати про його наслідки. Якщо взяти до прикладу, то я про академічний плагіат і його наслідки почула тільки в університеті. В школі про це ніхто не знав: ні вчителі, ні учні. Тому потрібно з цим щось робити.

І якщо про це не говорити, не приймати міри, то таке явище як плагіат стане ще більш поширеним. Отже, необхідно проводити заходи, притримуватись принципів академічної доброчесності всім учасникам освітнього процесу. Але починати потрібно з себе!

УДК 177.9:347.78

ЩО ПОГАНОВОГО В ПЛАГІАТІ І ЯК З НИМ БОРОТИСЯ

Лакатош Данієлла,
студентка 1 курсу МБ спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,
Мукачівський державний університет

Проблема плагіату в навчальних і наукових роботах останнім часом набула неабиякого загострення не тільки в Україні, а й в усьому світі. З появою комп'ютерних технологій все частіше зустрічається таке явище, як копіювання чужих робіт, що в просторіччі ми називаємо списуванням.

Але що такого поганого в тому, що учень замість власного твору здає на перевірку текст, переписаний із «критики»; що студент видає за власну курсову роботу «реферат», завантажений із мережі; що науковець під власним ім'ям подає до публікації «статтю», скопійовану з робіт колег? Іншими словами — в чому полягає проблема плагіату в освіті і науці?

На мою думку, проблема має юридичну та етичну сторони, а саме, - це є порушенням авторських прав та вважається аморальною поведінкою плагіаторів. Деякі дослідники вбачають у плагіаті порушення правил освітнього процесу. Розгляньмо приклад зі шкільним твором, який є самостійною роботою у вигляді письмового викладу учнями своїх думок на задану тему. Учень, який замість того, щоб виконати це завдання, переписує чужий текст і подає його на перевірку вчителю як свій, позбавляє сенсу як свою навчальну діяльність, так і діяльність вчителя з перевірки такого тексту. Така робота має бути оцінена незадовільно або залишена без оцінки. Тут мова йде про навчальну оцінку: «незадовільно» виставляється за невиконане завдання. А сам факт обману з боку учня підлягає моральному осуду.

Отже, списування в школі неприпустиме, тому що обманювати нечесно і подібна практика знищує процес навчання як такий.

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність: збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа», за матеріалами науково-практичного семінару, 28 листопада 2019 р.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Шляхи запобігання плагіату. Інтелектуальна власність:
збірник есе студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна справа»,
за матеріалами науково-практичного семінару «Шляхи запобігання плагіату.
Інтелектуальна власність», 28 листопада 2019р.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>